

Plan van aanpak inwonerbetrokkenheid

Potentiële structurele
opvanglocaties
vluchtelingen

Plan van aanpak inwonerbetrokkenheid

Potentiële structurele opvanglocaties vluchtelingen

Domein: Communicatie & Programma en Strategie
Datum: 10-01-2024
Versie: 3.0

Inleiding

Aanleiding

De gemeenteraad heeft in de raadsvergadering van 3 en 6 juli 2023 een motie aangenomen rondom potentiële structurele opvanglocaties voor vluchtelingen. De motie was als volgt:

Spreekt uit dat:

- *Dalfsen invulling wil geven aan het menswaardig opvangen van vluchtelingen*
- *de Raad vindt dat als we als gemeente structureel onze verantwoordelijkheid nemen tijdelijke opvangplekken niet de oplossing zijn*
- *een of twee vaste locaties nodig zijn (nieuw te bouwen of bestaande bouw)*
- *het zoeken naar een of twee geschikte locaties moeilijk is en daarom tijd vraagt*

Verzoekt het college:

- 1. Samen met de gemeenteraad een participatietraject te starten met inwoners, vluchtelingenwerk, SAAM, COA en andere stakeholders om in gezamenlijkheid potentiële structurele opvanglocaties in beeld te brengen.*
- 2. Een voorstel met potentiële locaties uiterlijk juni 2024 aan de raad aan te bieden.*

De raad heeft opgeroepen om een participatietraject in te gaan met inwoners, vluchtelingenwerk, SAAM, COA en andere stakeholders om in gezamenlijkheid potentiële structurele opvanglocaties in beeld te brengen. Het uiteindelijke doel van het participatietraject is om met een lijst met potentiële structurele opvanglocaties te komen en deze aan de raad aan te bieden.

Dit plan van aanpak beschrijft het proces dat doorlopen gaat worden en hoe/op welke manier we onze inwoners gaan betrekken bij het onderwerp. In het plan van aanpak wordt vastgelegd voor welke trede in de participatieladder wordt gekozen en hoe we dit uitwerken in praktijk.

Context

Het college heeft zich de afgelopen jaren meermaals gebogen over de mogelijkheid te komen tot opvang van vluchtelingen binnen onze gemeente.

Een aantal jaren geleden ten tijde van de Syrië-crisis, welke in 2015 zijn hoogtepunt kende, hebben we noodopvang van vluchtelingen in De Trefkoele gekend. Ook is er in 2016 een participatietraject geweest rondom woonunits in verschillende kernen voor de huisvesting van statushouders. Uiteindelijk zijn deze plannen niet doorggegaan, omdat de taakstelling in 2017 lager werd en verwacht werd dat we de taakstelling met bestaande woningvoorraad en panden konden oplossen.

In 2021 is een uitvraag gedaan binnen onze gemeente om locaties aan te dragen opdat verkend kon worden of we een vorm van asielopvang binnen de gemeente konden organiseren. Vanwege de vlottende daling van de benodigde opvangcapaciteit is dit proces gestaakt. Na de terugtrekking in Afghanistan en de aanhoudende crisis in Syrië is wederom een crisis ontstaan vanwege een tekort aan opvangcapaciteit voor vluchtelingen. Nog voordat de beelden vanuit Ter Apel met buiten slapende vluchtelingen verschenen is vanuit het college ingestoken om een dialoog met de samenleving over opvang van vluchtelingen. In juli vorig jaar heeft het college een gespreksavond over dit thema georganiseerd in De Spil in Nieuwleusen. Ondanks de beperkte opkomst vanuit inwoners alsmede van een raadslid zijn meerdere kanten van de asielopvang besproken.

Kort daarop volgde het verzoek te komen tot crisisnoodopvang voor een periode van vier weken. Hieraan heeft het college medewerking verleend door in de maand augustus 2022 100 vluchtelingen onderdak te bieden in De Spil in Nieuwleusen.

Uit de evaluatie is gebleken dat het verblijf van deze vluchtelingen succesvol is verlopen. Er is zelfs een groep vrijwilligers ontstaan van waaruit later een nieuwe Stichting: Stichting Thuisgevers Nieuwleusen is opgezet. Deze stichting houdt zich bezig met de (inrichting van de) opvang van met name statushouders en de sociale begeleiding. Zij voorzien daarmee in het versneld uitplaatsen van statushouders vanuit de asielzoekerscentra (AZC's) naar de gemeente.

De vraag naar crisisnoodopvang diende zich daarna snel weer aan. De oproep om binnen de gemeente Dalfsen gedurende de periode vanaf 1 oktober 2022 minimaal 17 asielzoekers onderdak te bieden, hebben wij door het beschikbaar stellen van de locatie Hof van Dalfsen, gerealiseerd.

Vanaf het begin zijn op deze locatie minimaal 22 asielzoekers ondergebracht. De aanvankelijke termijn liep na een halfjaar af. Deze termijn loopt inmiddels door tot maart 2025.

Deze opvang kent geen vermeldingswaardige incidenten. De crisisnoodopvang op de locatie Hof van Dalfsen wordt door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) vanaf 1 juli jl. gezien als een tijdelijk gemeentelijke opvang (TGO) van vluchtelingen.

Het tekort aan opvangcapaciteit heeft geleid tot een ontwerp van wet waarbij gemeenten opgeroepen worden de opvangcapaciteit evenredig over alle gemeenten te verdelen. Na een lange voorbereiding is het ontwerp van wet, getiteld Gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorziening, beter bekend als Spreidingswet, eind september 2023 behandeld in de Tweede Kamer. Na amendering van het ontwerp is deze door de Tweede Kamer aanvaard. De Eerste Kamer heeft de Spreidingswet niet controversieel verklaard en heeft deskundigen gehoord.

Ons college ziet de door uw raad aangenomen motie als steun in de rug. Hiermee zijn we in staat te komen tot structurele opvang van vluchtelingen. Dit ligt, naar onze mening, in de lijn welke wij, zeker de afgelopen twee jaar, hebben ingezet. De ervaringen welke wij hebben opgedaan met tijdelijke opvang sterkt ons in de motivatie te komen tot een structurele opvanglocatie. Met ondersteuning vanuit (de motie van) de raad kunnen we een traject begaan waarin we maximale regie op het proces hebben. Daarmee voorkomen we dat we door de druk vanuit het rijk via bijv. uitvraag van het COA of via een Spreidingswet in meer of mindere mate gedwongen worden locaties aan te dragen. We beschikken nu over het momentum in samenspraak met anderen een ordentelijk transparant proces te doorlopen.

Participatieladder

In dit participatietraject is de keuze gemaakt om de inwoners te **raadplegen**. In dit proces neemt de gemeente de rol van regievoerder op zich en stuurt het algemene verloop van het traject aan. De betrokkenen fungeren als gesprekspartners, waarbij hun ervaringen, ideeën en meningen als waardevolle input wordt beschouwd. Deze input wordt meegenomen in de gesprekken, maar het uiteindelijke opstellen van de potentiële lijst met opvanglocaties blijft de verantwoordelijkheid van de gemeente. Deze keuze voor raadpleging van inwoners is ingegeven door de wens van de gemeente om de regie te behouden over dit onderwerp en regie te houden op de uiteindelijke resultaten.

In hetzelfde participatietraject hebben we besloten om stakeholders te betrekken door hen een **adviserende** rol te geven. Hierbij laat de gemeente de betrokken partijen meedenken om het plan te versterken. Hoewel we ons in beginsel committeren aan de resultaten, behouden we ons het recht voor om met een onderbouwde reden af te wijken bij besluitvorming.

Dalfser participatieladder

Informereren	De gemeente bepaalt wat er gaat gebeuren en hoe. Betrokkenen worden alleen op de hoogte gehouden en hebben geen invloed.
Raadplegen	De gemeente bepaalt in grote lijnen wat er gaat gebeuren en hoe. Betrokkenen zijn een gesprekspartner en mogen ervaringen, ideeën en mening geven wat meegenomen wordt. Uitkomsten worden meegenomen maar hoeft niet overgenomen te worden.
Adviseren	De gemeente vraagt betrokkenen mee te denken zodat het plan kan worden verrijkt en versterkt. We verbinden ons in principe aan de resultaten, maar bij de uiteindelijke besluitvorming kan afgeweken worden (wel beargumenteerd).
Coproduceren	De gemeente en betrokkenen constateren samen een probleem of kans en gaan samen opzoek naar een oplossing. We verbinden ons aan deze uitkomsten bij de besluitvorming, na toetsing aan de vooraf gestelde kaders.
Meebeslissen	De gemeente laat de ontwikkeling en besluitvorming over aan betrokkenen waarbij ambtelijk advies geeft. We verbinden ons aan de resultaten, na toetsing aan de vooraf gestelde kaders.

Analyse gebied/bevolking

Het gebied betreft de gehele gemeente Dalfsen. We gaan met een open blik het gebied in en gaan n.a.v. de gesprekken met stakeholders en inwoners kaders, voorwaardes en criteria aan een eventuele locatie opstellen. Met deze kaders, voorwaardes en criteria wordt er binnen het gehele gebied gekeken welke locaties kunnen voldoen aan de opgestelde kaders, voorwaardes en criteria. Er zijn geen specifieke gebiedskenmerken vooraf waarmee we rekening moeten houden. Er zijn geen specifieke groep inwoners die in het gebied wonen.

Proces

Aanpak

De wens volgend uit de motie vanuit de raad is dat er een structurele opvanglocatie komt binnen de gemeente Dalfsen. Om tot een lijst met potentiële locaties te komen gebruiken we een twee stappenplan voor het participatietraject. In 2022 zijn al eens gesprekken gevoerd met inwoners over dit onderwerp door middel van een oproep in kernpunten en door de organisatie van een bewonersbijeenkomst. Deze acties en input nemen we mee in het huidige plan.

Stap 1: in kaart brengen van kaders, voorwaarden en criteria

Doel: het in kaart brengen van de kaders, voorwaarden en criteria die van belang zijn voor een potentiële locatie.

Binnen deze stap halen we bij de professionele partijen en stakeholders kaders, voorwaardes en criteria op. Dit is o.a. bij het COA, vluchtelingenwerk, politie, het Rode Kruis en andere professionele stakeholders. Daarna gaan we met deze kaders richting onze inwoners. Belangrijk is om kaders/voorwaardes/criteria en wensen te scheiden.

Kaders/voorwaardes/criteria:

- Verwijzen vaak naar grenzen, beperkingen of richtlijnen die zijn vastgesteld om de scope of het bereik van iets te definiëren. Bijvoorbeeld, in projectmanagement kunnen er kaders zijn die de tijdslijn, het budget en de middelen bepalen.
- Kunnen ook verwijzen naar structuren die zijn opgezet om een bepaalde activiteit te reguleren of te organiseren. Bijvoorbeeld, wetten en beleidsmaatregelen stellen kaders vast voor gedrag en interacties binnen een samenleving.

Wensen:

- Hebben meestal betrekking op verlangens of doelen die iemand heeft. Het zijn uitdrukkingen van wat iemand hoopt te bereiken of te ervaren.
- Kunnen variëren van persoonlijke verlangens en doelen tot zakelijke doelstellingen. Bijvoorbeeld, in een zakelijke context kunnen de wensen van een klant betrekking hebben op specifieke functies of resultaten van een product of dienst.
- Zijn vaak meer subjectief en persoonlijk van aard, gerelateerd aan individuele behoeften en aspiraties.

Er wordt bij de stakeholders gevraagd welke kaders, voorwaarden en criteria zij zien op dit specifieke onderwerp. Deze worden in kaart gebracht. Na het ophalen van de professionele kaders gaan we in gesprek met inwoners en maatschappelijke partners welke kaders, criteria en voorwaarden zij belangrijk vinden, hoe zij die wegen en welke aanvullingen inwoners hebben op kaders die vanuit de professionele partners zijn benoemd. Hiervoor gaan we in gesprek met inwoners uit de verschillende kernen en wordt er daarnaast een peiling gehouden. De uitkomsten van dit hele proces zijn de basis voor stap 2. De uitkomsten van stap 1 worden door het college vastgesteld en opiniërend met de raad besproken en breed in de samenleving gedeeld.

Doel	Wie besluit?
Het in kaart brengen van de kaders, voorwaarden en criteria die van belang zijn voor een potentiële locatie.	College m.b.t. de kaders, voorwaardes en criteria. Het concept zal opiniërend met de raad worden besproken.

Stap 2: in gesprek over mogelijke locaties volgend vanuit de opgestelde kaders

Doel: het opstellen van een lijst met mogelijke locaties.

Binnen deze stap gaan we met de vastgestelde uitkomsten verder. We kijken op basis van de gegeven kaders, criteria en voorwaarden naar mogelijke locaties. Dit doen we door als gemeente intern te kijken naar de mogelijkheden op basis van de vastgestelde kaders, voorwaarden en criteria. Daarnaast gaan we in gesprek met inwoners over mogelijke locaties die zij zien. We organiseren bijeenkomsten om in gesprek te gaan. Hier wordt breed in de gemeente een uitnodiging voor gedaan. Daarnaast worden de professionele partijen ook uitgenodigd.

De uitkomsten van de gesprekken met inwoners, professionele partijen en de interne gesprekken vormen de basis voor de lijst met potentiële locaties. Het college neemt een besluit over de voorkeurslocatie(s). Wij vinden communicatie hierover erg belangrijk. Voordat er iets openbaar wordt gemaakt over een eventuele locatie(s), zullen we van elke locatie de betrokken kern en de mensen die in de buurt van de locatie wonen op de hoogte brengen van het voorstel.

Doel	Wie besluit?
Het opstellen van een lijst met mogelijke locaties.	College neemt besluit over een of meerdere locaties. Het concept zal opiniërend met de raad worden besproken.

Planning

Stap	Wat?	Wanneer?
Stap 1: in kaart brengen van kaders, voorwaarden en criteria	Ophalen kaders, criteria en voorwaarden bij COA en andere professionele partijen	Tot eind januari
	Bekendmaking proces in gemeente	Februari
	Bewonersbijeenkomsten in kernen voor gehele gemeente en daaropvolgend een peiling in samenleving m.b.t. kaders, voorwaarden en criteria	Maart
	Lijst met kaders, criteria en voorwaarden opstellen Bestuurlijke vaststelling kaders, criteria en voorwaarden	April/mei
	Terugkoppeling gemeente breed over de kaders, criteria en voorwaarden	Juni
Stap 2: in gesprek over mogelijke locaties volgend vanuit de opgestelde kaders	Bijeenkomst inwoners + alle andere partners + gemeenteraad om het gesprek aan te gaan over potentiële locatie	Op basis van stap 1 wordt de planning voor stap 2 bekend
	Bestuurlijke vaststelling kaders, criteria en voorwaarden	

Het is van belang om de eerste stap in het participatieproces zorgvuldig te doorlopen, vandaar dat we hier de tijd voor nemen. Stap 1 is de basis voor de uiteindelijke totstandkoming van een lijst met potentiële locaties. Hier is het van belang voor het creëren van betrokkenheid en draagvlak om zoveel mogelijk inwoners de kans te geven om hun mening, ideeën en gedachtegangen te kunnen delen. Vandaar dat we meerdere bewonersbijeenkomsten houden, dit kost tijd. De planning is in mei de uitkomsten van stap 1 te presenteren en de verdere planning van het proces te delen.

Communicatie

Doel van onze communicatie is:

- Dat inwoners weten dat ze hun ideeën, meningen en suggesties over de kaders voor structurele opvanglocatie, met ons kunnen delen en zich uitgenodigd voelen dit te doen.
- Dat inwoners weten wat wij met hun ideeën en suggesties doen en welke invloed ze hebben.

Na vaststelling van de kaders

- Inwoners zijn op de hoogte van de kaders die gelden voor het bepalen van een structurele locatie voor de opvang van vluchtelingen.
- Inwoners weten dat ze mee kunnen denken en suggesties kunnen geven voor structurele locaties voor het opvangen van vluchtelingen.

Dit plan gaat over het ophalen van kaders en wensen en mogelijke geschikte locaties. Het communiceren van een definitieve structurele opvanglocatie valt niet onder dit plan en komt in een apart communicatie/participatieplan.

Strategie

We zijn open in onze communicatie en zijn duidelijk over welke invloed inwoners hebben in dit proces. We informeren tijdig en duidelijk en koppelen tijdig terug.

Communicatieboodschappen

De gemeente Dalfsen biedt een (tijdelijk) warm en veilig thuis voor mensen die op de vlucht zijn voor oorlog, geweld of een onveilige situatie in hun eigen land.

De gemeente Dalfsen heeft net als iedere andere gemeente in Nederland vanuit de Rijksoverheid een taak(stelling) gekregen in het opvangen van vluchtelingen, asielzoekers en statushouders. De gemeente Dalfsen zet zich maximaal in om deze taakstelling te behalen. De gemeente Dalfsen is op zoek naar structurele locatie(s) waar we vluchtelingen kunnen opvangen. Om de kaders en de locaties te bepalen zijn we benieuwd naar de suggesties, ideeën en meningen van inwoners.

De gemeenteraad en het college van B&W vinden het belangrijk dat we als gemeente structureel onze verantwoordelijkheid nemen. Tijdelijke opvangplekken zien we niet als oplossing zijn voor de huidige vluchtelingenstroom.

We zijn benieuwd naar uw ideeën, suggesties en meningen. Deze nemen we mee in het proces. Het bepalen als gemeente de kaders en ook de besluitvorming over de definitieve, structurele opvanglocatie ligt bij de gemeente.

Nog een boodschap formuleren op verschil tussen tijdelijke en structurele opvang, omdat het proces en de participatie van inwoners echt anders is.

Uitgangspunten voor onze communicatie

- **Uniform** → we communiceren vanuit een afgestemde boodschap, zodat de communicatie uniform is en daarover geen onduidelijkheid ontstaat. We bepalen vooraf wie woordvoerder is namens de organisatie.
- **Tijdig** → communicatie is op tijd. En is gepland. We werken met een planning om zo communicatie op elkaar af te stemmen.
- **Toegankelijk** → informatie is goed terug te vinden voor inwoners.
Afgestemd op ontvanger → Communicatie sluit aan bij wat de ontvanger wil weten (in plaats van wat wij willen zenden/delen).
- **Begrijpelijk** → we communiceren in simpele taal, kort en bondig.
- **Oprecht en open** → open en eerlijk het verhaal vertellen vanuit onszelf.
- **Passend** → we stemmen onze communicatie af op de situatie en maken het niet kleiner of groter dan het is.

Communicatiemiddelen

Onderstaande middelen zetten we in om inwoners te bereiken, te enthousiasmeren om mee te denken en op de hoogte te houden van de stappen die we met elkaar zetten.

- Uitnodiging → om bewoners op te roepen mee te denken
- **Kernpunten** → Om bewoners op te roepen mee te denken en om resultaten terug te koppelen
- **(Betaalde) Sociale mediacampagne** → om inwoners op te roepen om deel te nemen. Delen van processtappen en te verwijzen naar resultaten.
- **Website** → oproep en terugkoppeling
- **Intranet** → om collega's te informeren
- **Bijeenkomsten** → in gesprek gaan met inwoners
- **Peiling**
- **Meest /Veel gestelde vragen en antwoorden**